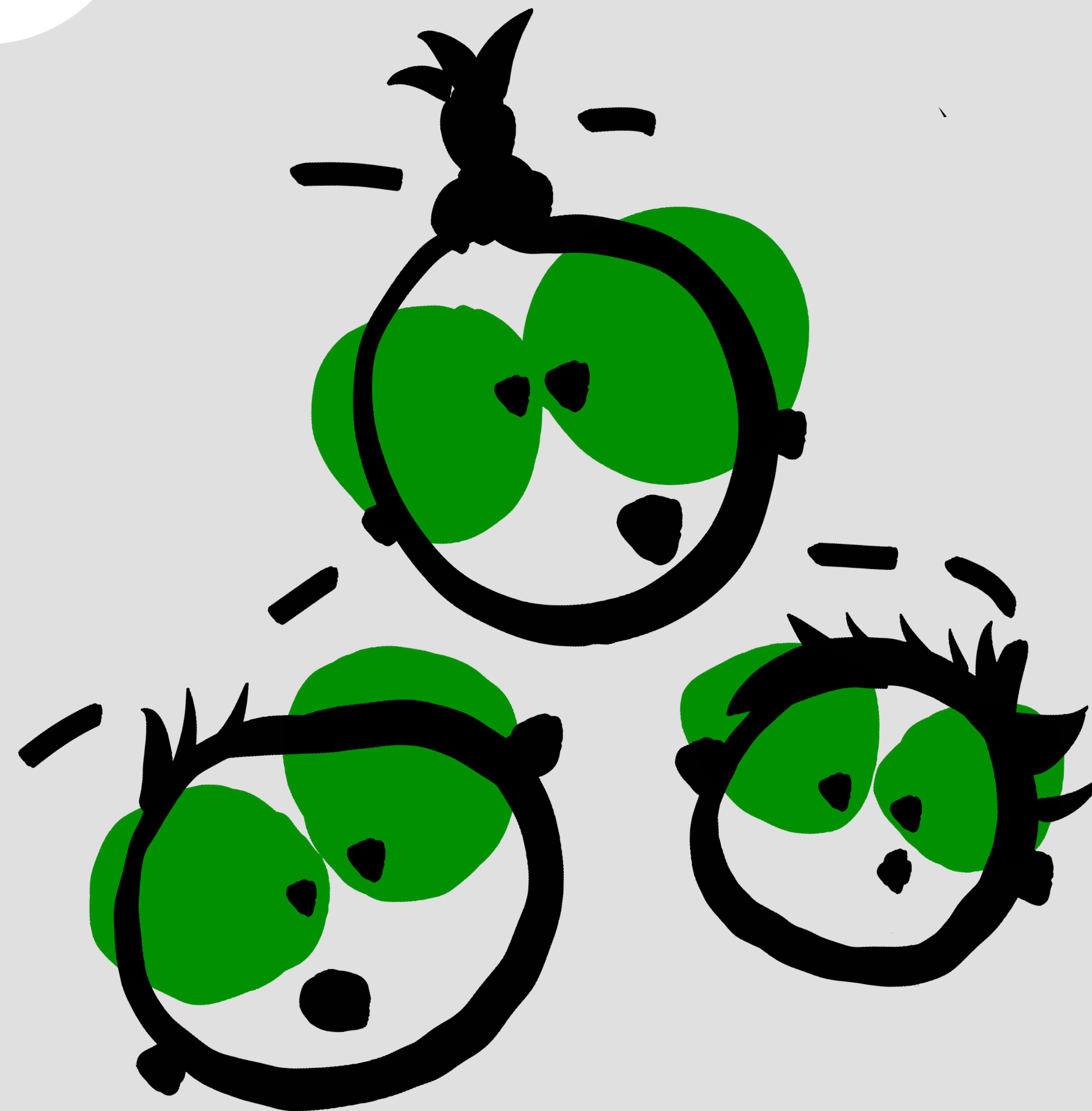

**Verde-n
Față**

**Atitudinea
adolescenților
față de
problemele
mediului
înconjurător**

Design-ul cercetării:

Ștefan Voicu

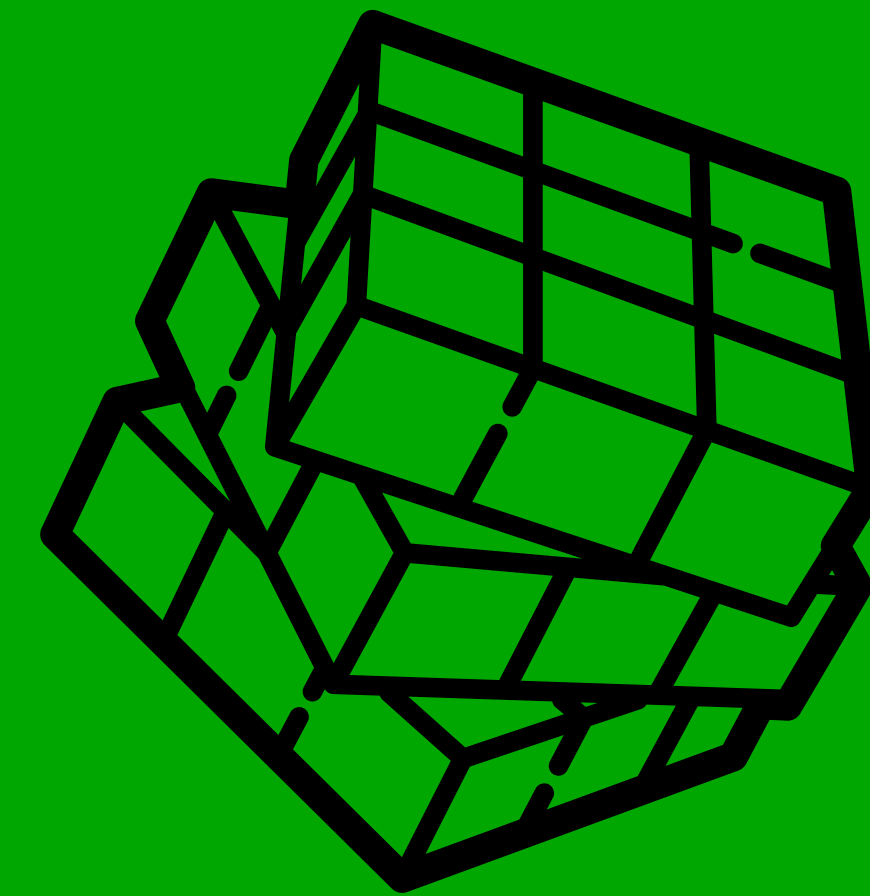
Analiză și raport de cercetare:

Ștefan Voicu

Grafică și DTP:

Șerban Chițu

Studio Fluid

Un material produs în cadrul proiectului Verde-n Față

Proiect organizat de:

În parteneriat cu:

Cu susținerea:

HEIDELBERGCEMENT

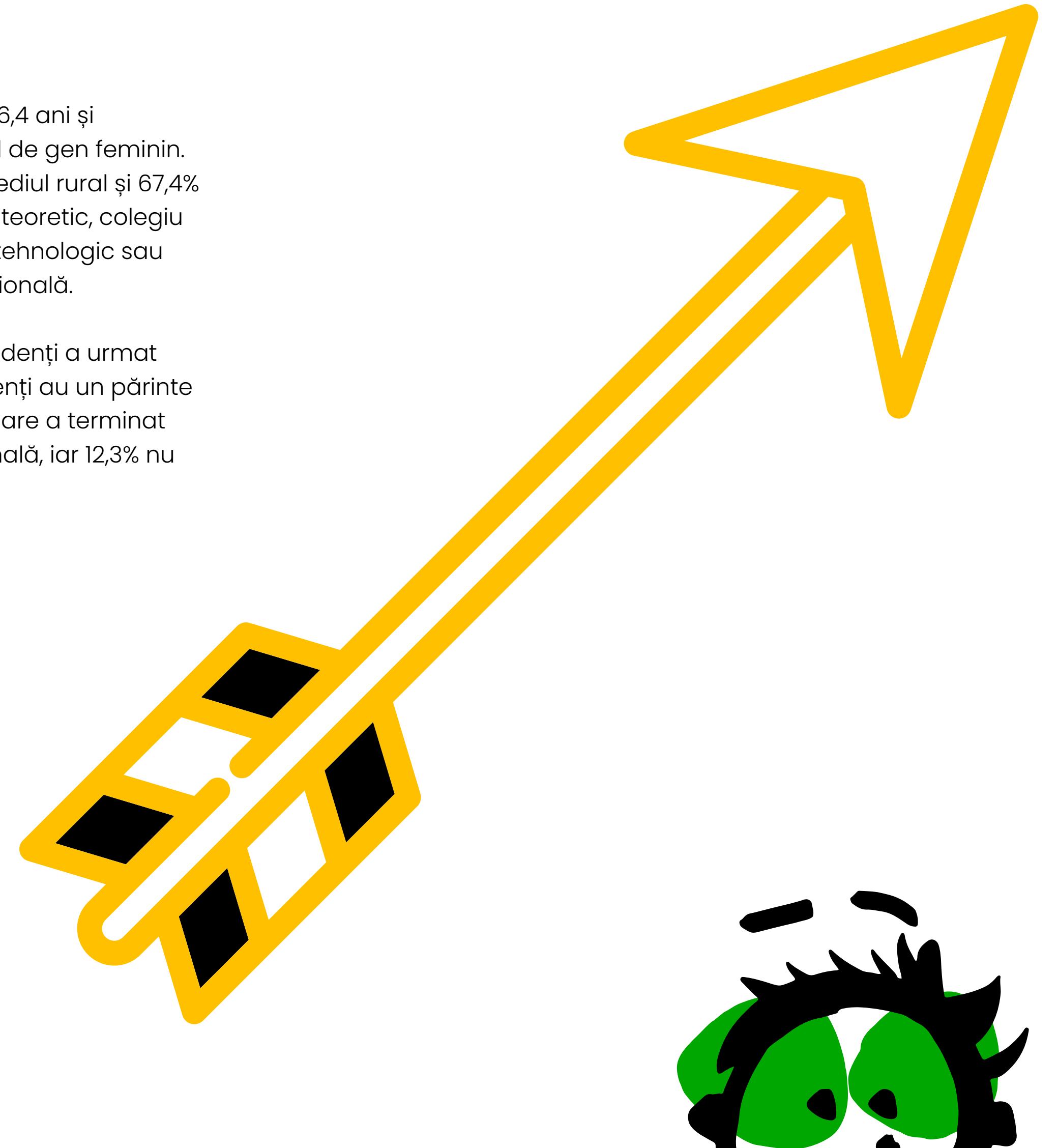
Obiectivul studiului și metodologia

Obiectivul acestui studiu este de a identifica ce părere au adolescenții din România despre starea actuală a mediului înconjurător. În cadrul studiului am luat în considerare percepția lor asupra celor mai mari probleme de mediu la nivel global, național și local. Am vrut să identificăm care sunt, în opinia lor, cauzele acestor probleme și cui îi revine responsabilitatea pentru găsirea unor soluții. De asemenea, ne-am dorit să înțelegem modul în care aceștia se poziționează față de măsurile de protecție a mediului, să aflăm care sunt sursele lor de informare cu privire la starea mediului și cum cred ei că va evolua starea mediului în următorii 50 de ani.

Studiul este o anchetă sociologică pe bază de chestionar, realizată în perioada 08.02.2022-10.03.2022. Chestionarul destinat tinerilor a fost aplicat online pe un eșantion de disponibilitate de 614 adolescenți din România, cu vârste cuprinse între 15 și 18 de ani. Acesta a fost diseminat adolescenților de către Asociația Bloc Zero prin intermediul profesorilor care au participat la atelierele de formare organizate de către asociație.

Vârsta medie a respondenților este de 16,4 ani și aproximativ 7 din 10 se identifică ca fiind de gen feminin. Din 614 respondenți, 32,6% locuiesc în mediul rural și 67,4% în mediul urban. 79,7% învață la un liceu teoretic, colegiu sau colegiu național, 19,9% într-un liceu tehnologic sau vocațional și sub 1% într-o școală profesională.

Unul dintre părinții a 40,5% dintre respondenți a urmat studii universitare, 32,4% dintre respondenți au un părinte care a absolvit liceul, 8% au un părinte care a terminat studii post-liceale și 7% școală profesională, iar 12,3% nu au știut sau nu au răspuns.

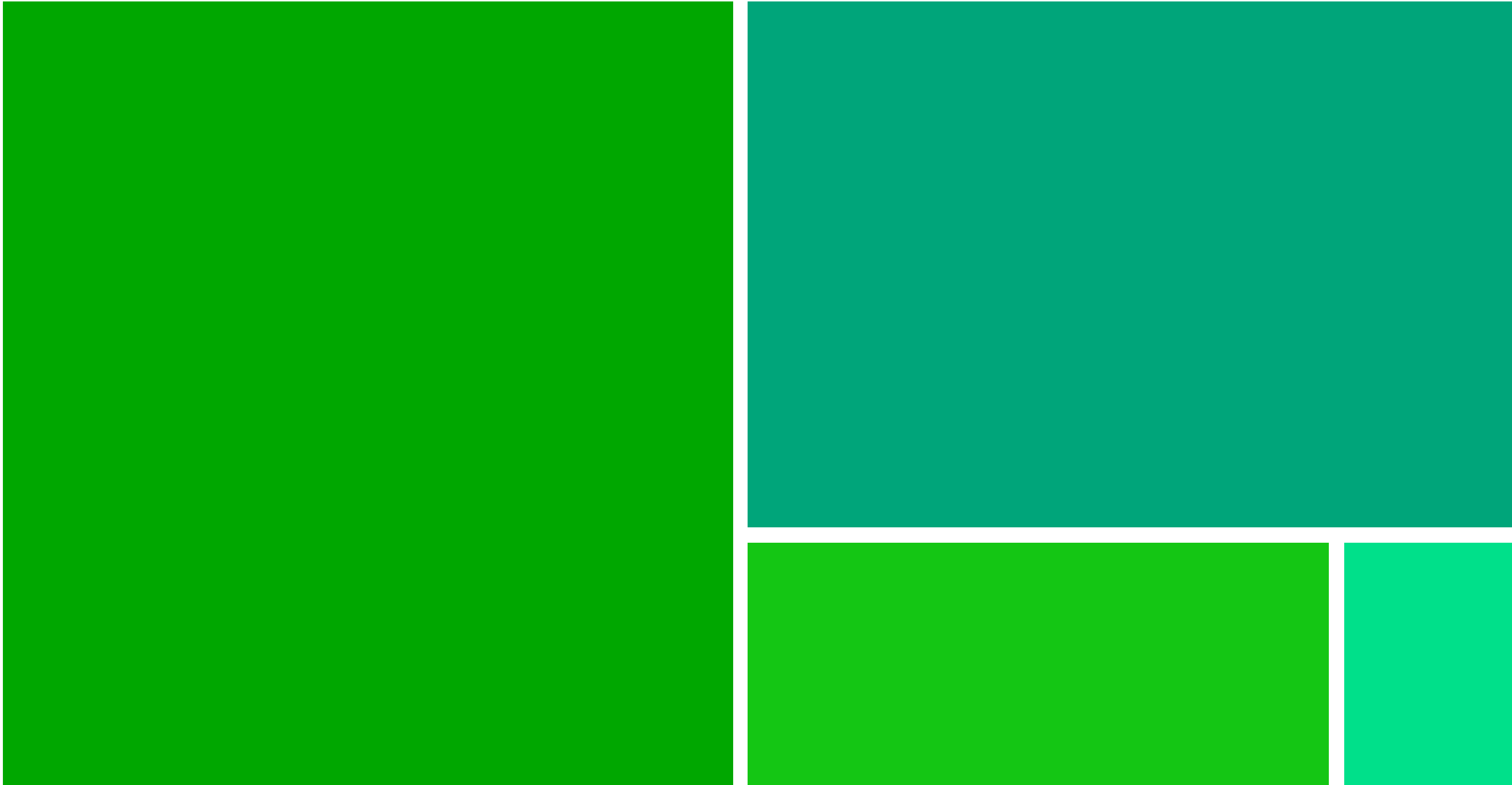
Rezultatele cercetării

Cât de des îți petreci timpul în natură?

Interacțiunea cu mediul înconjurător

Aproape jumătate dintre adolescenții care au participat la studiu afirmă că își petrec des timpul în natură, iar 12.4% își petrec timpul în natură foarte des. **Un procent semnificativ de peste 30%, însă, rar își petrece timpul în natură.**

Dacă luăm în considerare doar adolescenții din mediul rural, numărul celor care își petrec timpul des și foarte des în natură crește ușor, însă diferența nu e suficient de mare să ne permită să afirmăm că proximitatea geografică față de natură poate contribui la o interacțiune sporită a adolescenților cu mediul înconjurător.

Niciodată

Foarte rar

Rar

Des

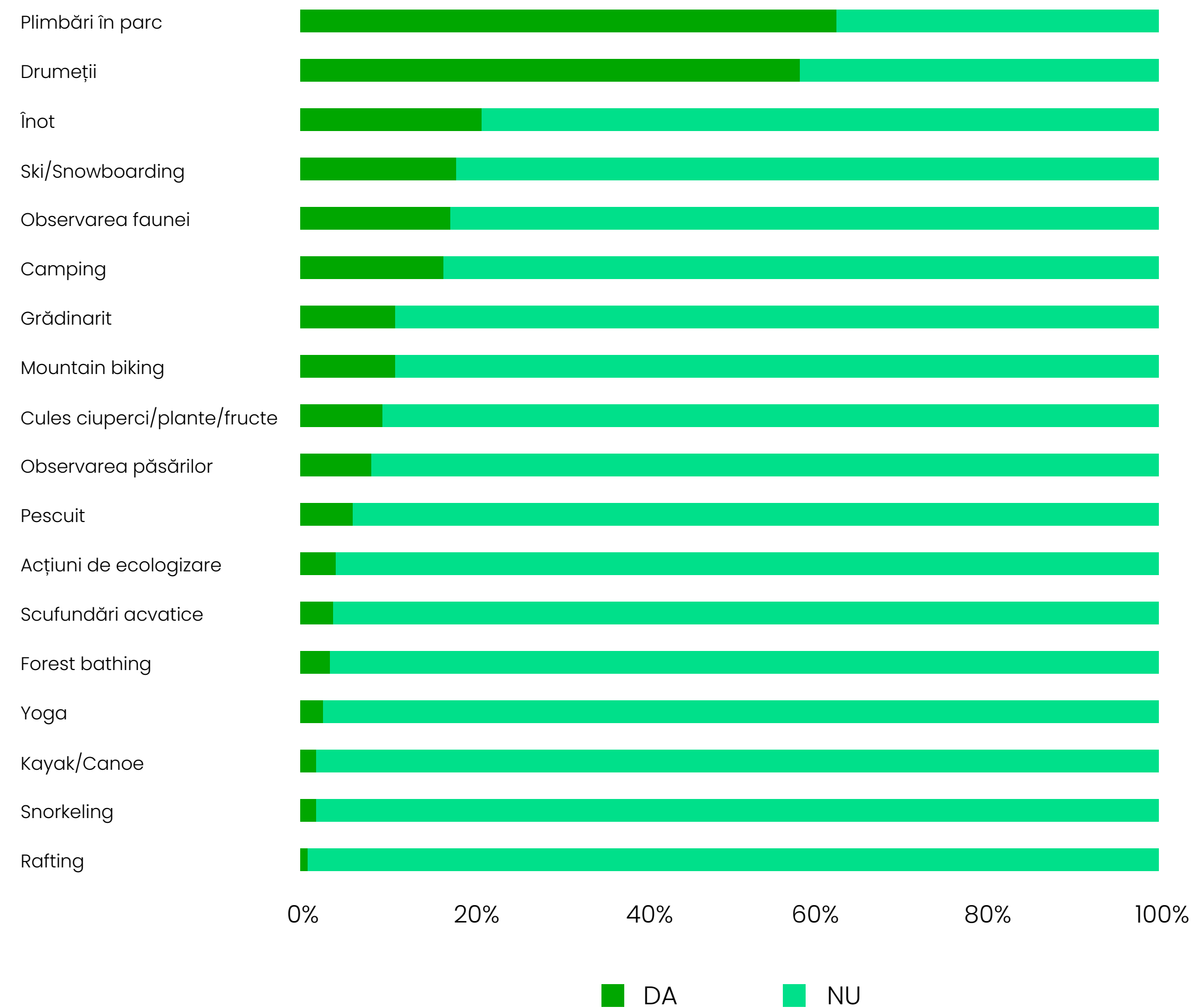
Foarte des

Activitățile în natură preferate de către adolescenți sunt relativ diversificate.

Majoritatea preferă drumețiile și plimbările în parc. Acestea sunt urmate de înot, ski/snowboarding, observarea faunei și camping. Numărul mai mare de adolescenți care preferă plimbările în parc și drumețiile, față de celelalte opțiuni, poate avea legătură cu ușurința cu care aceste activități pot fi practicate.

Aceste activități sunt accesibile atât celor care își doresc să petreacă timpul în natură fără să fie nevoiți să facă investiții în echipamente speciale, cât și celor care nu doresc să își dedice timpul unor cursuri specifice sau nu au posibilitatea să acopere costul acestor cursuri.

Care sunt activitățile tale preferate în natură?

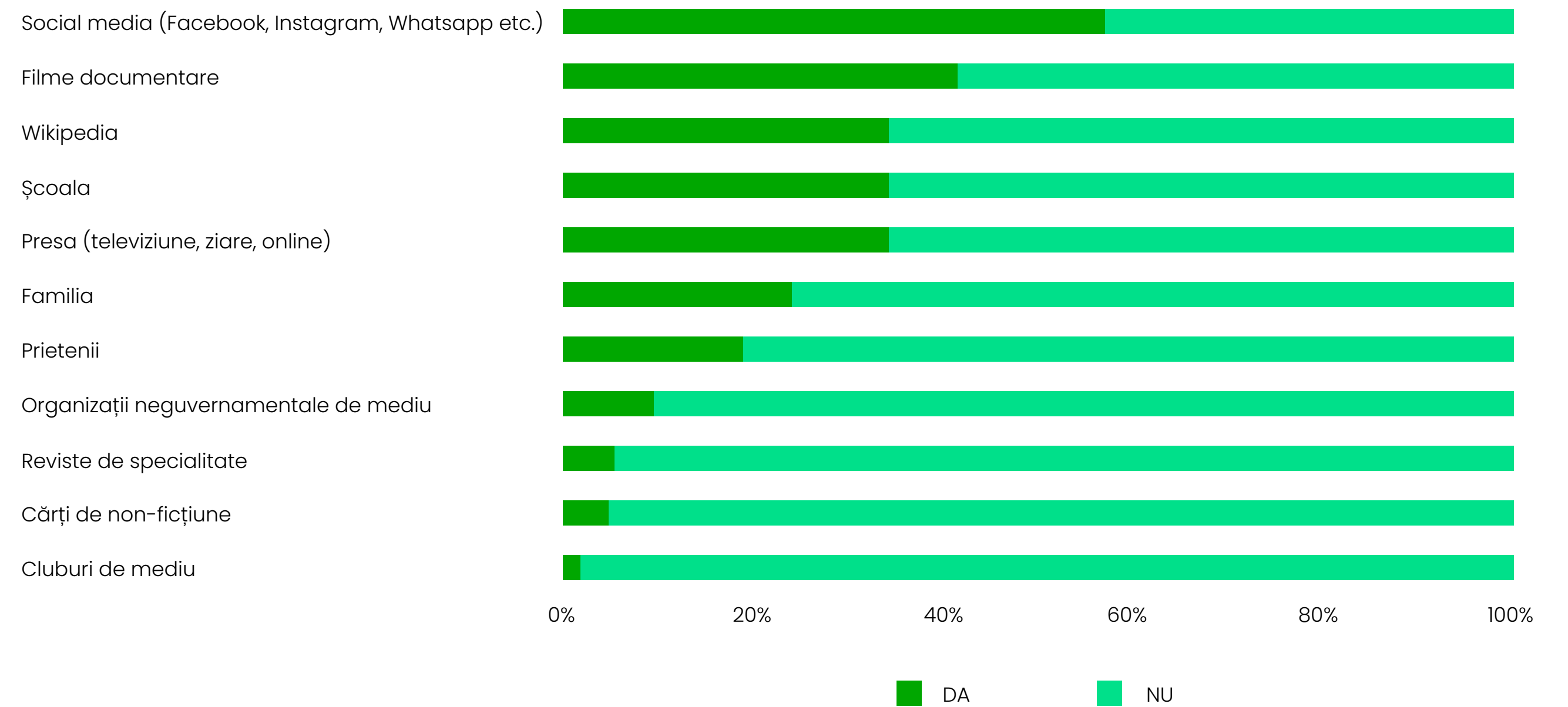

Sursele de informare

Cea mai menționată sursă de informare în rândul adolescenților cu privire la starea mediului este social media, mai mult de jumătate dintre respondenți afirmând că se informează de pe Facebook, Instagram, Whatsapp etc.

Alte surse de informare menționate de un număr mare de adolescenți sunt filmele documentare, Wikipedia, școala și presa (televiziune, ziare, online etc.).

Care sunt sursele tale de informare pe teme de mediu?

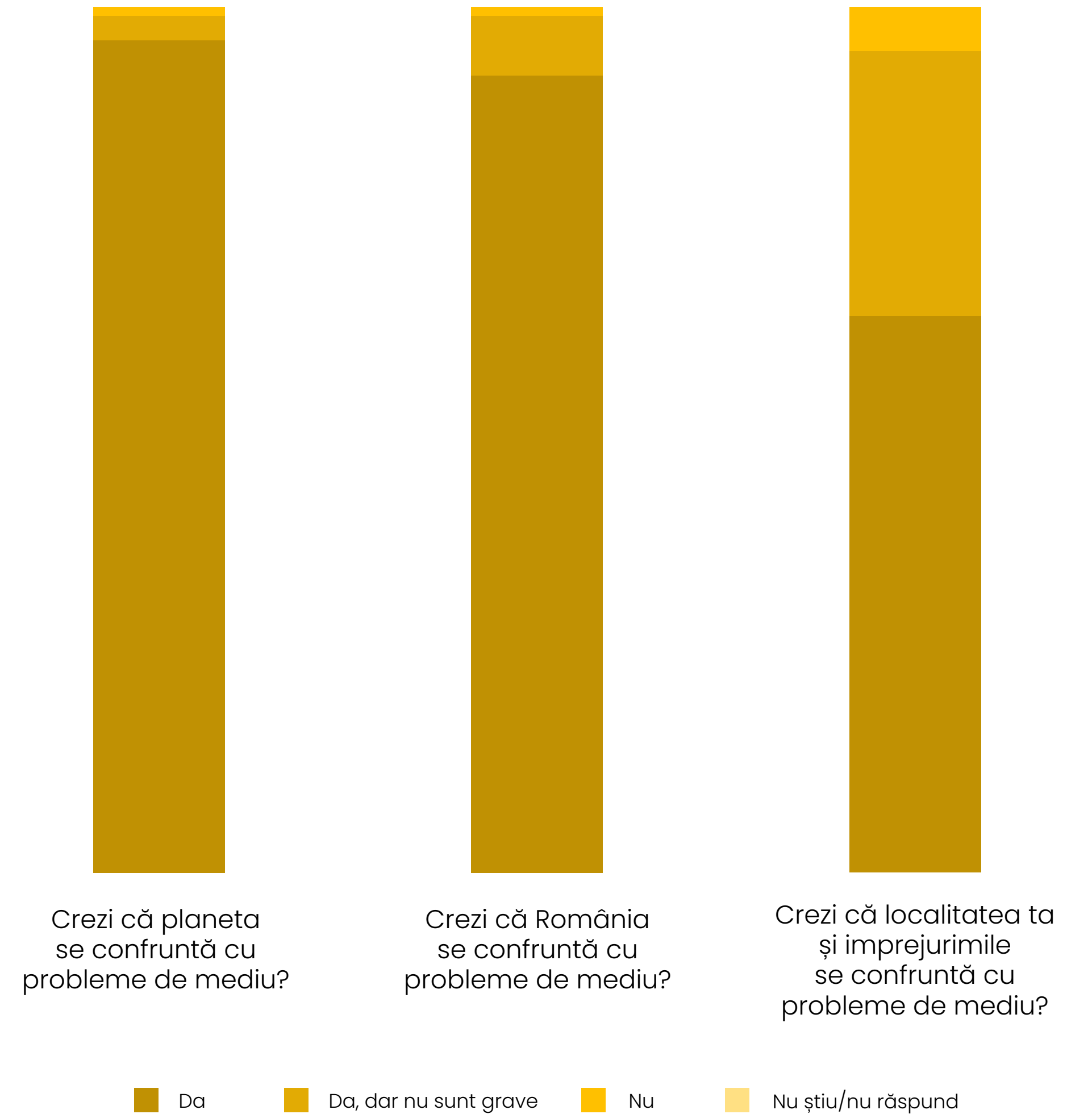
Problemele de mediu

Problemele de mediu sunt de cele mai multe ori interconectate. **Ceea ce pare a fi o problemă la nivel global sau național este de multe ori rezultatul cumulativ al unor probleme locale.** De asemenea, un fenomen precum despăduririle nu poate fi înțeles independent de dispariția biodiversității, poluarea aerului sau schimbările climatice.

De exemplu, despăduririle reduc capacitatea de a absorbi emisiile de carbon din aer, care contribuie direct la încălzirea globală.

În același timp, o anumită problemă de mediu dintr-un context geografic poate fi explicată prin activități din alte zone geografice. Așa cum topirea ghețarilor este cauzată de arderea combustibililor fosili în țările dezvoltate. Cu toate acestea, am încercat să identificăm problemele de mediu pe care adolescenții le percep ca fiind mai presante și impactul pe care acestea le au la nivel global, național și local, dar și asupra lor.

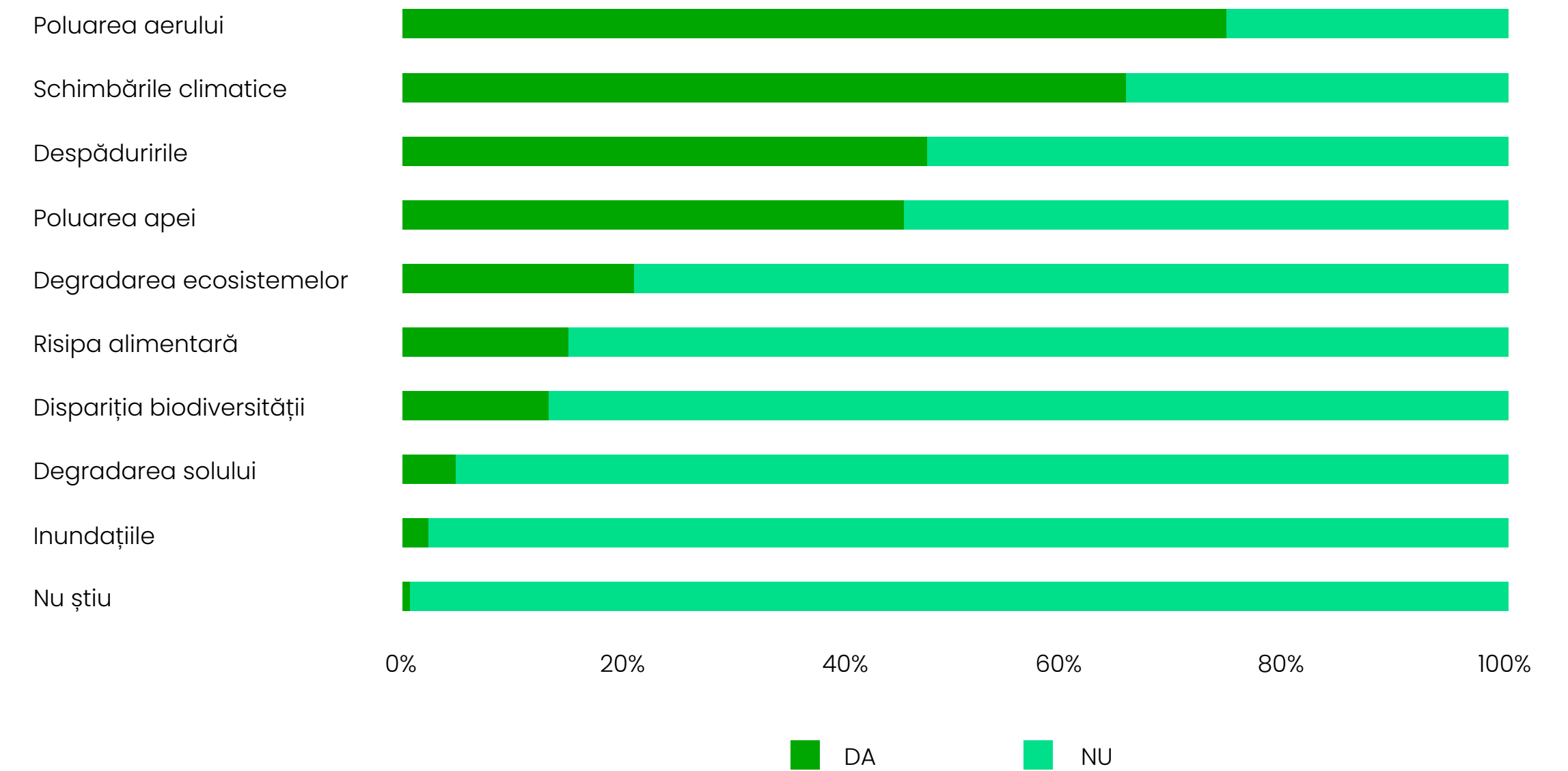
Peste 90% dintre respondenți consideră că planeta (95,2%), România (91,8%) și localitatea lor (90,5%) se confruntă cu probleme de mediu, **dar 30% consideră că localitatea lor nu se confruntă cu probleme grave de mediu.** E relevant faptul că numărul respondenților care identifică probleme de mediu mai aproape „de casă” este mai mic, sugerând o tendință de a percepe mai degrabă problemele de mediu aflate la distanță de ei. Foarte probabil această percepție este influențată de sursele de informare cu privire la aceste probleme, deoarece, cu excepția cazurilor extreme, problemele de mediu locale sunt rareori documentate sau raportate în presă, Wikipedia, filme documentare sau social

Este interesant că, deși procentul celor care cred că planeta se confruntă cu probleme de mediu este mai mare decât al celor care cred că România se confruntă cu astfel de probleme, respondenții consideră că problemele din România îi afectează mai mult decât cele de la nivel global.

Acest lucru ne arată că, chiar dacă problemele de mediu sunt identificate altundeva, adolescenții se simt mai afectați de cele mai aproape de ei despre care au informații, proximitatea fiind un criteriu important pentru resimțirea problemelor de mediu.

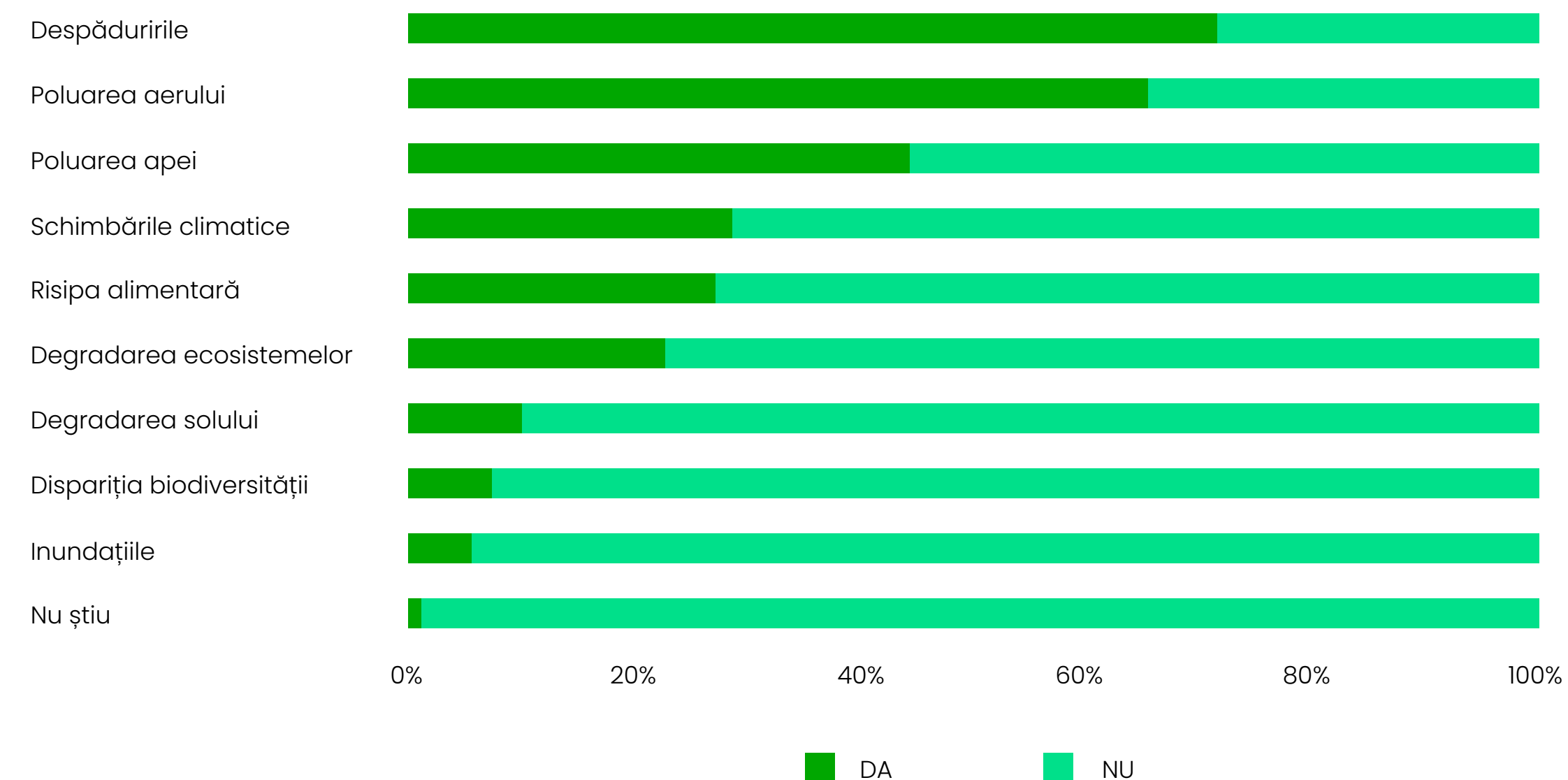
Care crezi că sunt cele mai mari probleme de mediu la nivel global?

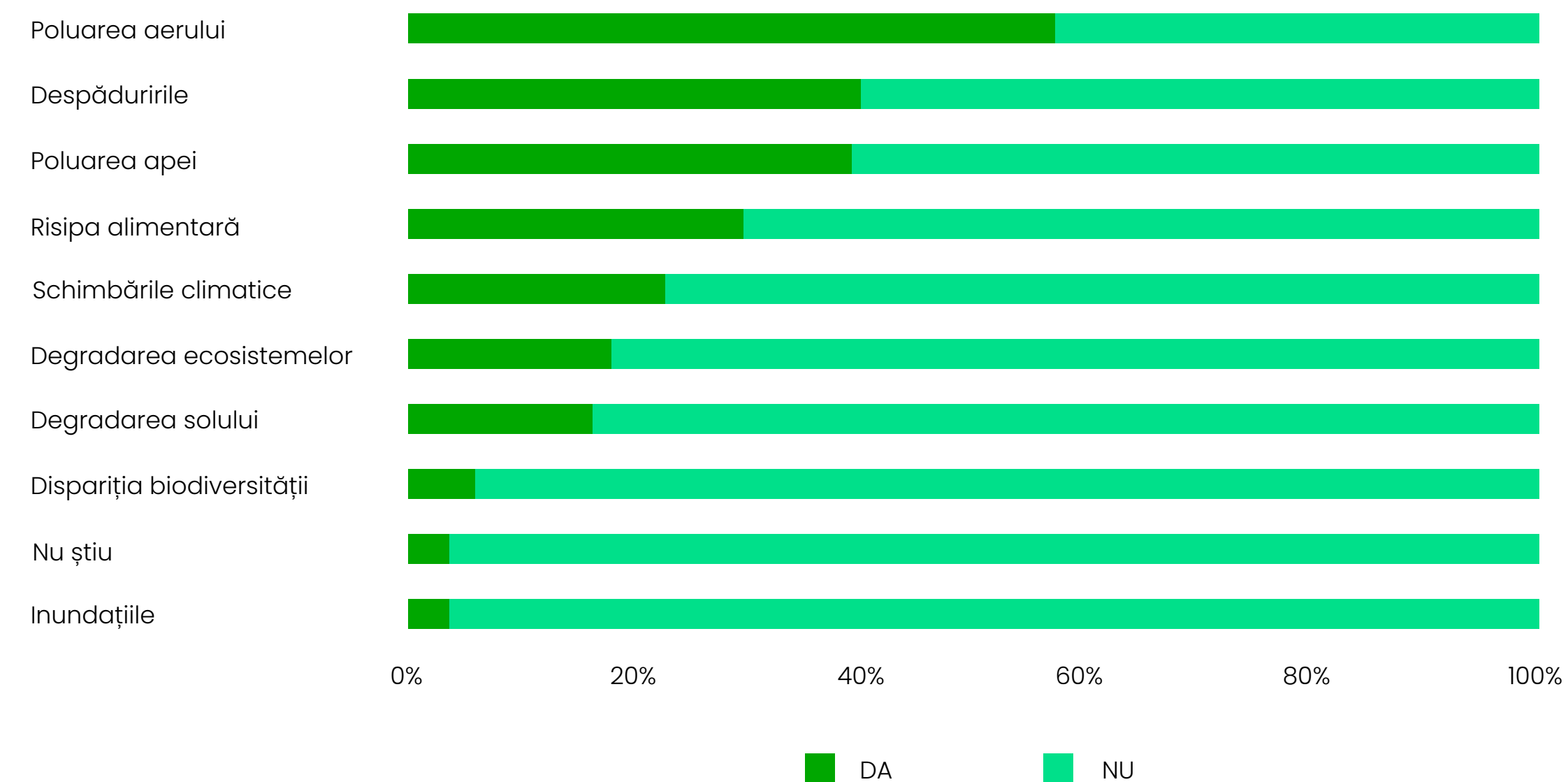
Dacă la nivel global cei mai mulți au menționat poluarea aerului și schimbările climatice ca fiind cele mai mari probleme de mediu, urmate de despăduriri și poluarea apei, **la nivel național cele mai mari probleme de mediu identificate de cei mai mulți respondenți sunt despăduririle și poluarea aerului**, urmate de poluarea apei și schimbările climatice.

La nivel local, respondenții consideră că pe lângă poluarea aerului, despăduriri și poluarea apei, și risipa alimentară este o problemă de mediu mare.

Care crezi că sunt cele mai mari probleme de mediu în România?

Care crezi că sunt cele mai mari probleme de mediu în localitatea ta și în împrejurimi?

Problemele de mediu

Cele mai importante cauze ale problemelor de mediu identificate de adolescenți sunt indiferența cetățenilor, indiferența autorităților și lipsa educației de mediu.

Aceste răspunsuri sunt consistente cu responsabilii pentru găsirea unor soluții identificați de către respondenți.

Chiar dacă diferențele sunt mici, **respondenții consideră că responsabilitatea soluționării acestor probleme revine în primul rând fiecărui individ**, instituțiilor statului și instituțiile internaționale (UE, ONU etc.).

În ce măsură crezi că problemele de mediu sunt cauzate de:

Indiferența cetățenilor

Indiferența autorităților

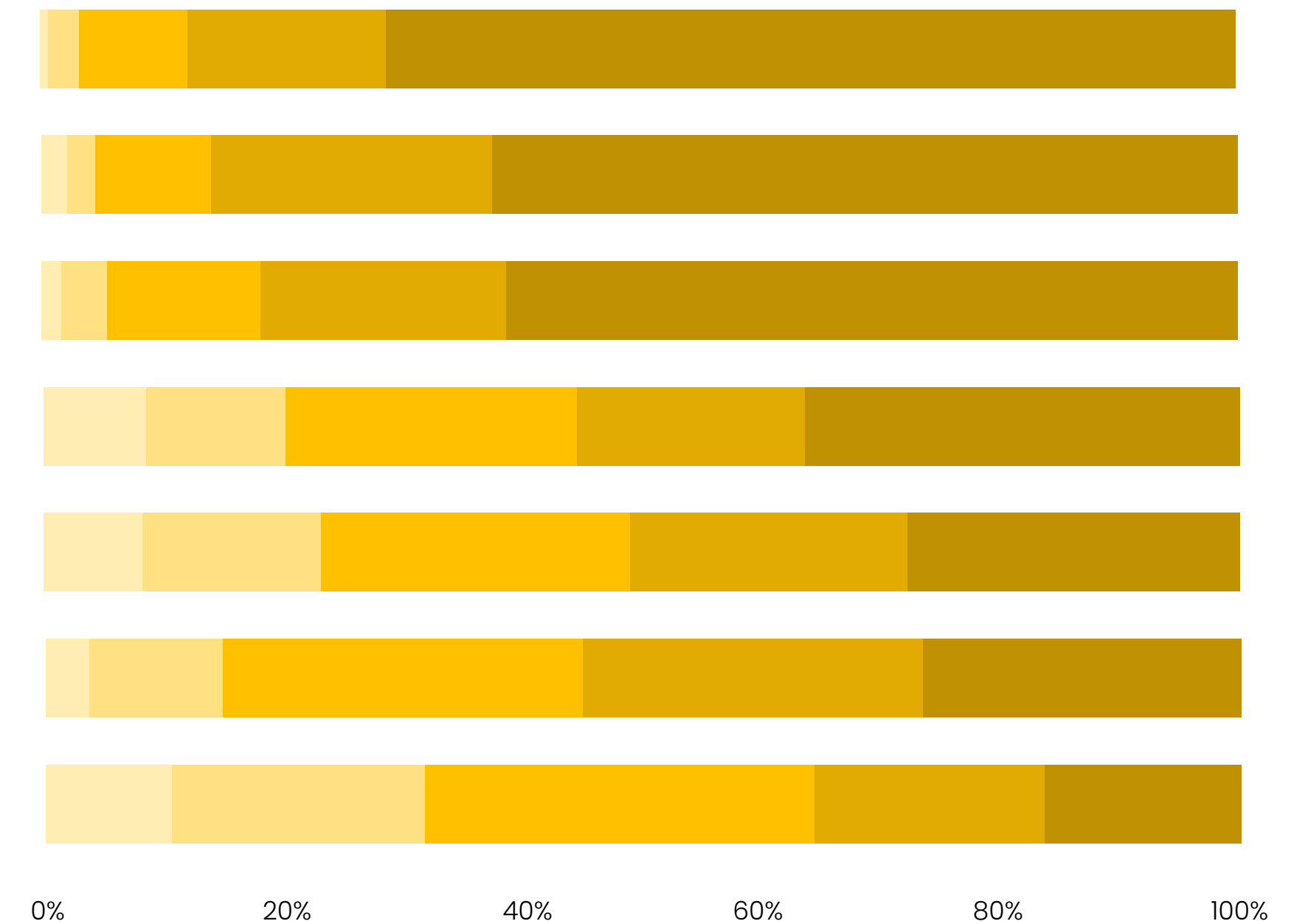
Lipsa educației de mediu

Corupție

Tehnologie învechită

Sistemul economic

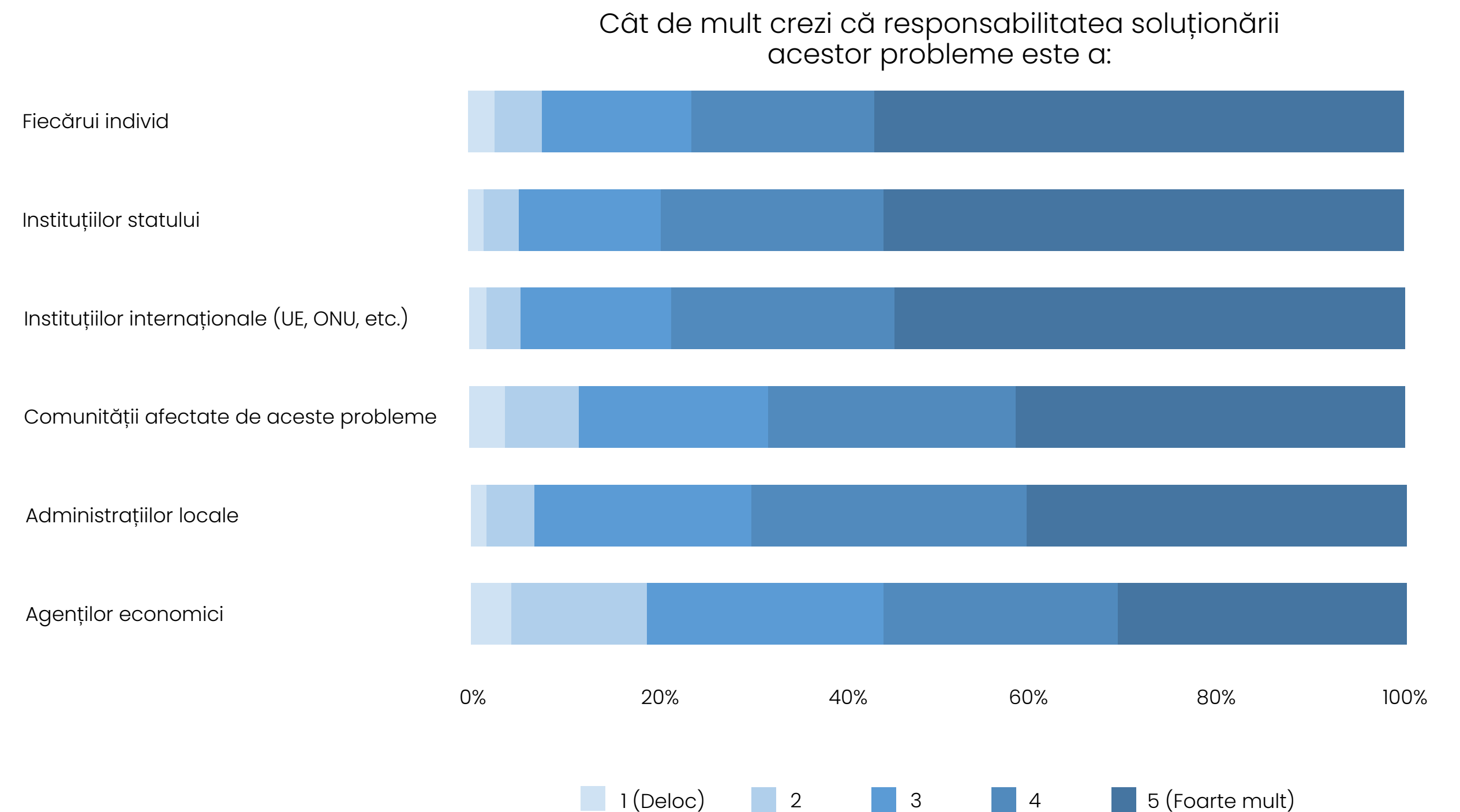
Fenomene naturale

1 (Deloc) 2 3 4 5 (Foarte mult)

Se evidențiază faptul că respondenții pun accentul pe responsabilitatea individuală și aparatul coercitiv al statului, atât în ceea ce privește cauzele problemelor de mediu, cât și responsabilitatea soluționării lor.

Se remarcă faptul că respondenții consideră agenții economici cei mai puțin responsabili pentru soluționarea acestor probleme, deși activitățile economice au statistic cel mai mare impact asupra mediului. Din nou, această realitate este probabil influențată de sursele de informare ale adolescenților, de cele mai multe ori campaniile de conștientizare a problemelor de mediu fiind finanțate de către agenți economici care promovează un discurs de protecție a mediului axat pe responsabilizare individuală și legislație punitivă.

Protecția mediului

Majoritatea adolescenților care au completat chestionarul online cred că măsurile de protecție a mediului sunt necesare, iar **80% dintre ei consideră că actualele măsuri de protejare a mediului sunt insuficiente.**

Cei mai mulți cred că **pentru a proteja mediul ar fi nevoie de mai multe programe de educație ecologică, adoptate legi mai severe și implementată mai strict legislația actuală.** Foarte puțini respondenți, doar 13, consideră că natura e capabilă să se protejeze singură, ceea ce arată că adolescenții sunt conștienți de caracterul profund social al problemelor de mediu actuale.

Ce (alte) măsuri crezi că ar trebui luate pentru protejarea mediului?

Programe de educație ecologică

Aplicarea mai strictă a legilor existente

Legi mai severe

Dezvoltarea de tehnologii noi

Schimbarea sistemului economic

Natura se protejează singură

Niciuna

0% 20% 40% 60% 80% 100%

■ DA

■ NU

Aproape 60% dintre respondenți afirmă că se implică în protejarea mediului și 33% dintre ei nu o fac, dar și-ar dori să fie mai implicați. Printre lucrurile pe care le fac sau ar fi dispuși să le facă foarte mult pentru protejarea mediului sunt încurajarea familiei și prietenilor să protejeze mediul, achiziția de lucruri care pot fi reciclate, sortarea deșeurilor înainte de a le arunca și achiziția de lucruri produse în condiții prietenoase cu mediul.

Cel mai puțin dispuși sunt să se deplaseze doar cu bicicleta sau trotineta și să participe la manifestații și proteste.

Ce ești dispus să faci pentru protejarea mediului?

Iți încurajezi familia și prietenii să protejeze mediul

Sortezi deșeurile înainte de a le arunca

Cumperi lucruri noi doar când cele vechi nu mai pot fi reparate

Cumperi lucruri care pot fi reciclate

Eviți ambalajele și recipientele din plastic de unică folosință

Cumperi lucruri produse în condiții prietenoase cu mediul

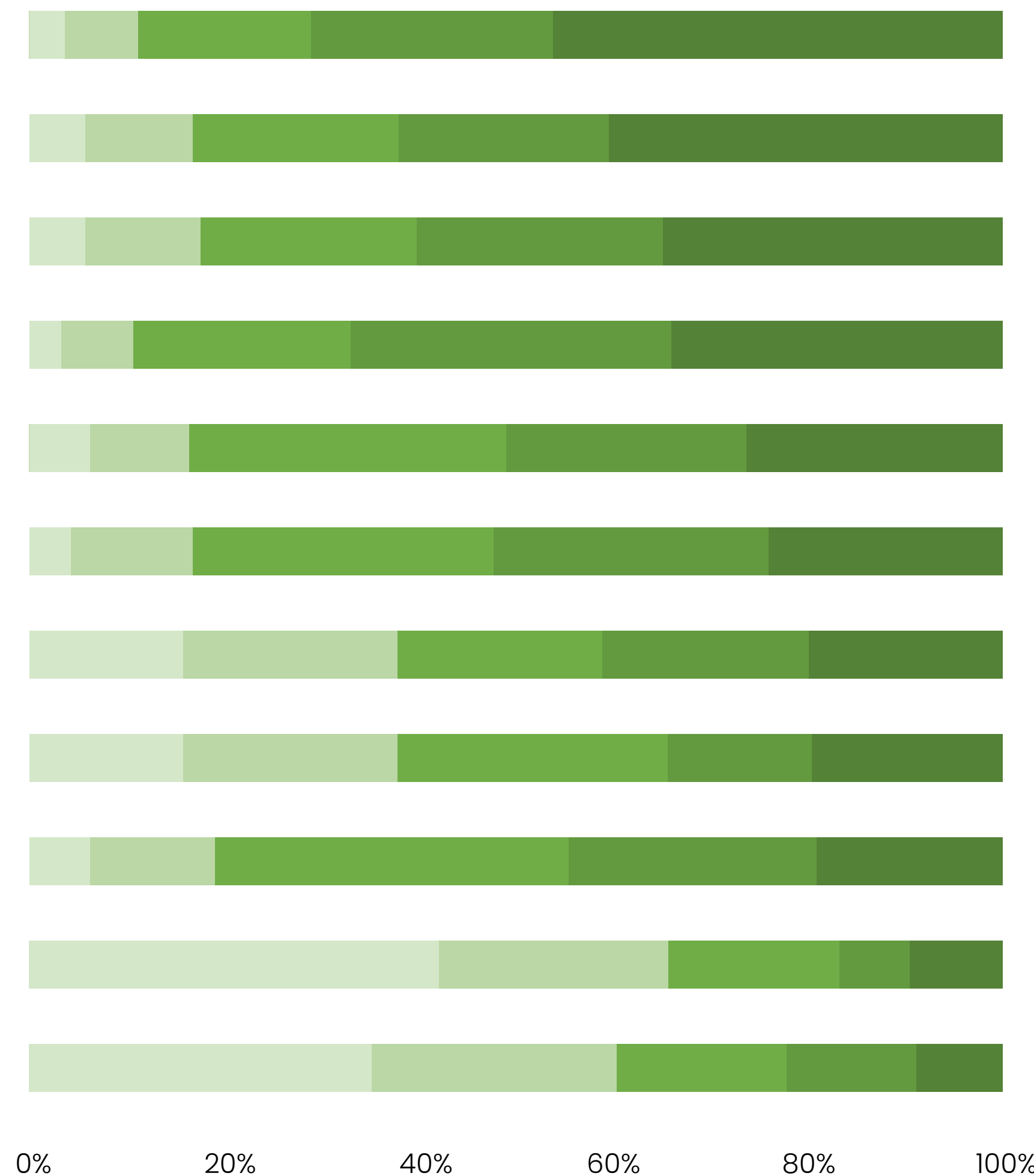
Te implici în acțiuni de ecologizare

Te deplasezi doar cu mijloacele de transport în comun

Consumi minimul de energie necesară

Participi la manifestații și proteste

Te deplasezi doar cu bicicleta/trotineta

1 (Deloc) 2 3 4 5 (Foarte mult)

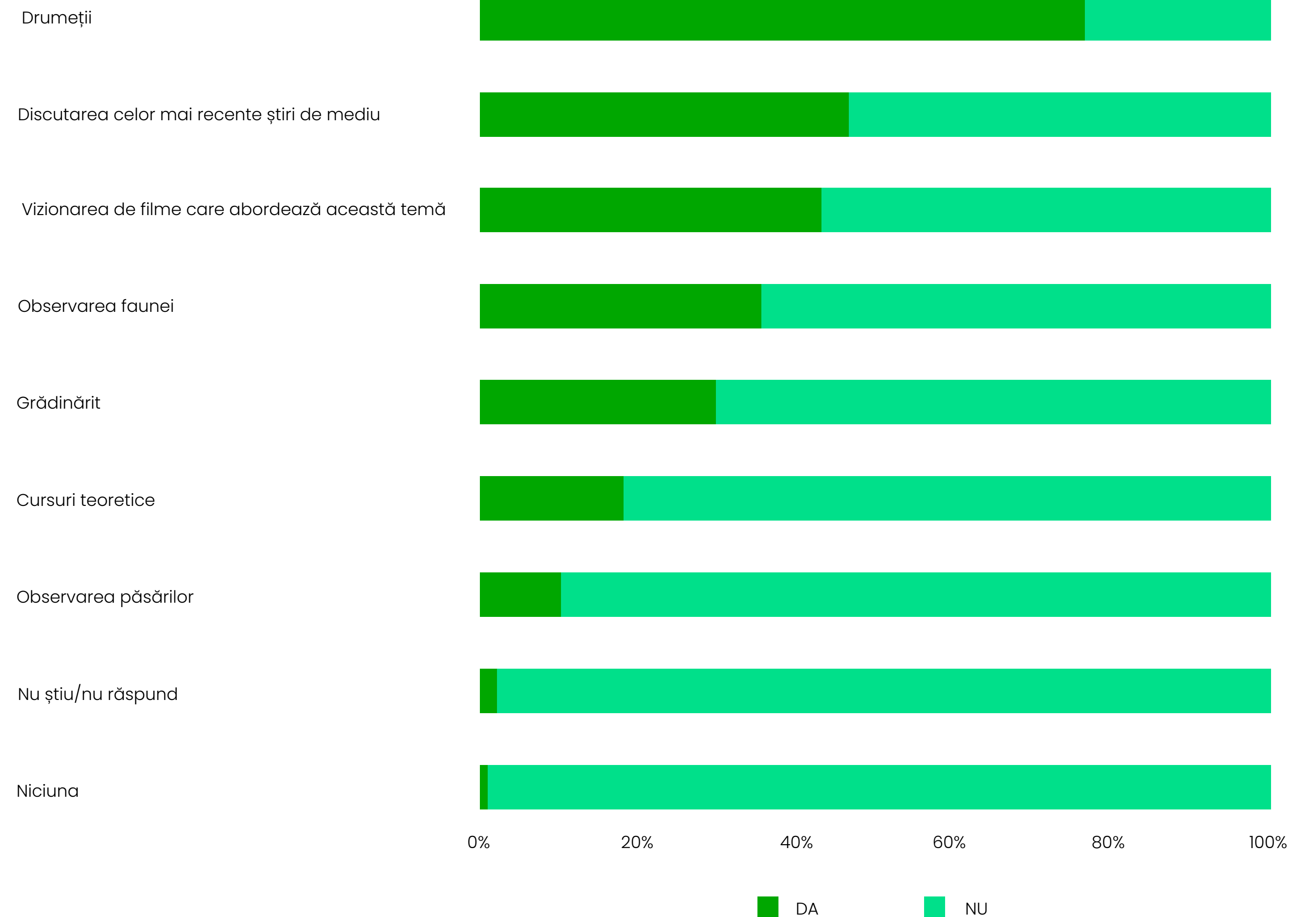
Educația de mediu

Peste jumătate din respondenți consideră educația ecologică foarte utilă și 38% utilă. Cel mai frecvent lucru pe care ar vrea să îl facă în timpul unui curs de educație ecologică și protecția mediului sunt drumețiile.

Așa cum se observă dintr-o întrebare anterioară, drumețiile sunt și modul cel mai frecvent de a petrece timpul liber în natură.

Alte **activități pe care adolescenții ar prefera să le facă în timpul unor astfel de cursuri sunt discutarea celor mai recente știri de mediu, vizionarea unor filme care abordează această temă sau observarea faunei.**

Ce ai vrea să faci în timpul unui curs de educație ecologică și protecția mediului?

Viitorul

Un număr foarte mare de respondenți, 75,2% din populația chestionată, consideră că problemele de mediu vor crește în viitor. Întrebați cum va evolua mediul în următorii 50 de ani unul dintre respondenți spune:

În cazul în care oamenii nu se vor opri din a face rău mediului, în 50 de ani Pământul ar putea deveni toxic pentru viața umană.

Un alt adolescent afirmă că:

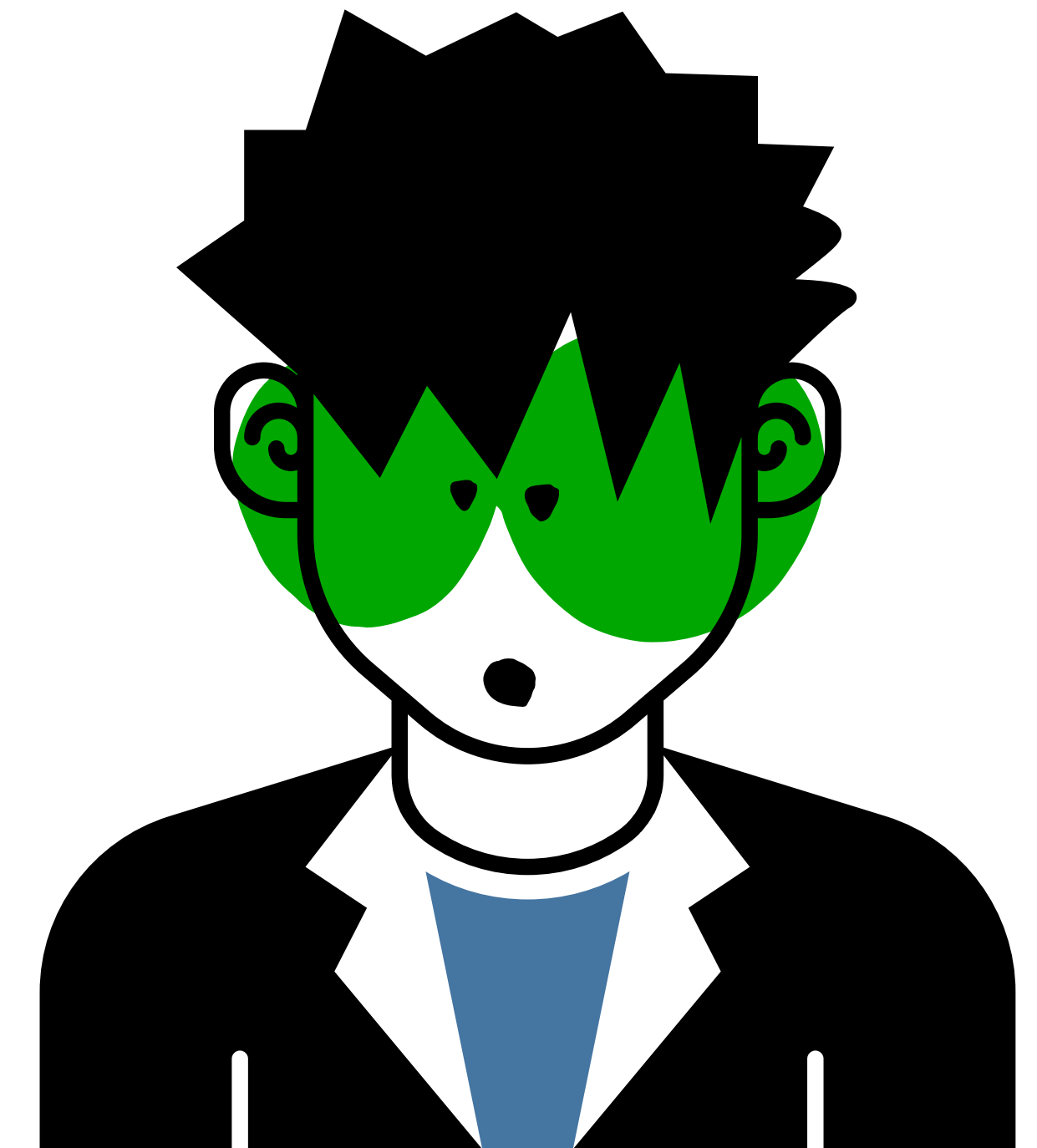
Vor urma extincției în masă, alături de fenomene naturale extreme care vor forța populația să migreze în masă din zonele afectate. Vor urma evident declinuri economice de unde doar clasa de vârf a sistemului capitalist va rămâne în siguranță.

Deși această perspectivă negativă e împărtășită de majoritatea respondenților, sunt și adolescenți care speră că lucrurile se vor schimba în bine. Unul dintre respondenți a răspuns la întrebarea despre cum va evolua situația mediului în următorii 50 de ani astfel:

Aș vrea să sper că va fi mai bine. Aș vrea să sper că vom stopa sau încetini procesul de încălzire globală însă nu știu. Vreau să cred că prin educarea noilor generații cu privire la importanța mediului înconjurător, ceva se va schimba în bine. Sper ca următorilor conducători să le pese de acest aspect.

Un alt adolescent consideră că:

Este o situație 50/50, poate fi îmbunătățită sau înrăutățită. Poate fi îmbunătățită, dacă oamenii încep să aibă mai multă grijă de mediul înconjurător și dacă legile și pedepsele vor fi mai severe în cazul în care cetățenii nu respectă regulile de protecție a mediului înconjurător, dar înrăutățită în cazul în care lumea nu își va da interesul pentru această situație, dacă nu devine mai responsabilă și în cazul în care nu se aplică sancțiuni mai severe.

Așa cum reiese și din aceste citate, potrivit respondenților, soluționarea problemelor de mediu va depinde mult de implicarea cetățenilor, implicarea autorităților, educația de mediu și legislație.

Cât de mult o să depindă soluționarea problemelor de mediu în viitor de:

Implicarea cetățenilor

Implicarea autorităților

Educația de mediu

Legislație

Eliminarea corupției

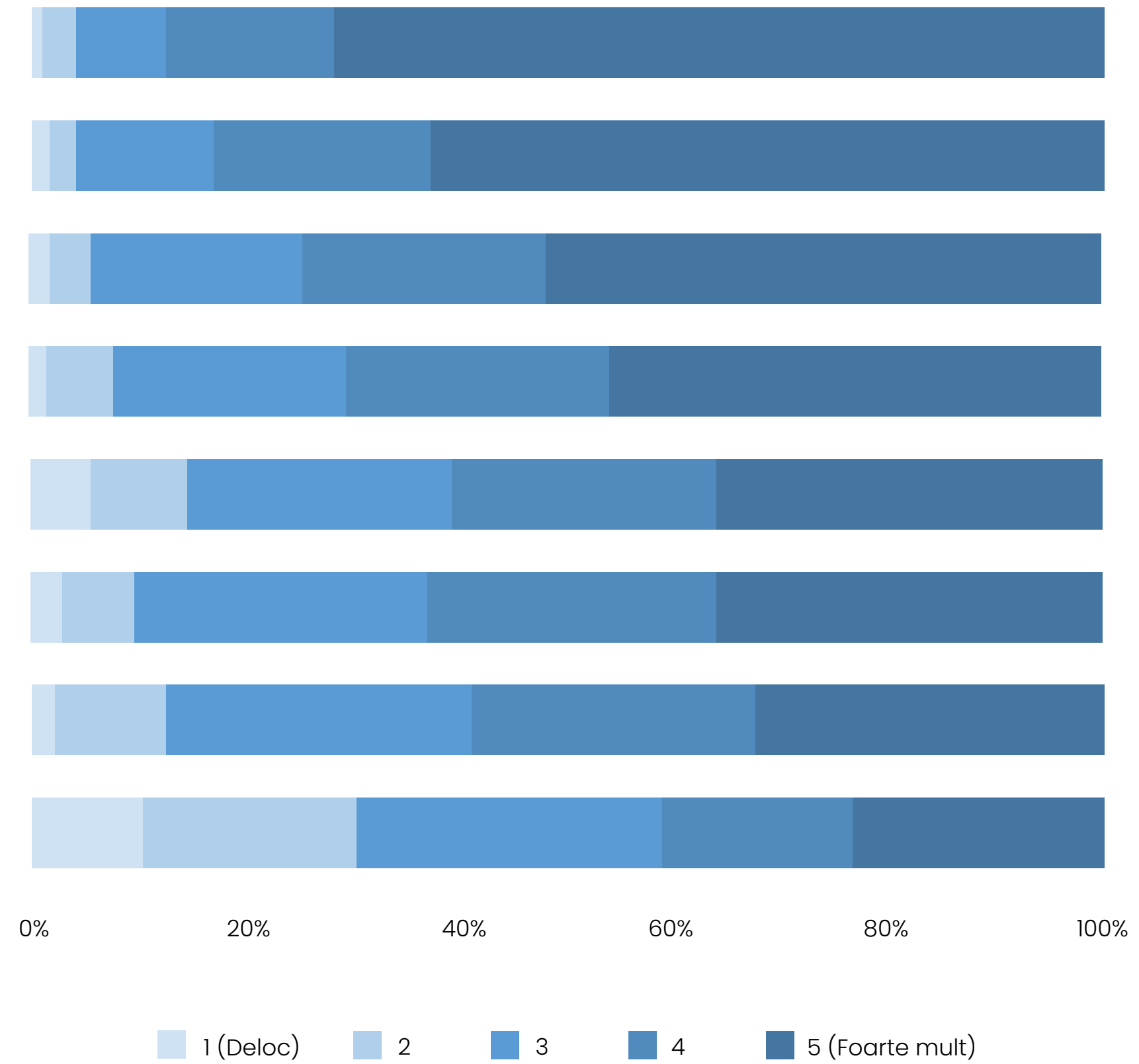
Progresul tehnologic

Schimbarea sistemului economic

Fenomene naturale pe care oamenii nu le pot controla

0% 20% 40% 60% 80% 100%

1 (Deloc) 2 3 4 5 (Foarte mult)

Concluzii

Acest studiu și-a propus să identifice percepția adolescenților din România asupra stării actuale a mediului înconjurător. Datele colectate prin intermediul chestionarului online ne arată că majoritatea adolescenților își petrec timpul în natură, cei mai mulți preferând să facă plimbări în parc și drumeții. Foarte probabil această preferință este dată de accesibilitatea acestor două activități care nu necesită investiții financiare în echipament special sau în dobândirea unor aptitudini specifice.

Răspunsurile la chestionar ne relevă faptul că adolescenții cunosc problemele de mediu actuale și sunt relativ bine informați cu problemele la nivel global și național.

Nu sunt la fel de bine informați în privința problemelor de mediu din localitatea lor și împrejurimi, existând o tendință în rândul adolescenților de a identifica probleme de mediu departe „de casă”. Această situație poate fi rezultatul unei lipse de informații datorate accentului pus pe documentarea și raportarea situațiilor extreme de către majoritatea surselor de informații pe care adolescenții le folosesc.

Adolescenții cred că cele mai mari probleme de mediu sunt schimbările climatice și poluarea aerului la nivel global, despăduririle și poluarea aerului în România.

Ei consideră că cauzele acestor probleme sunt indiferența cetățenilor și a autorităților, precum și absența educației de mediu.

Din punctul de vedere a celor mai mulți adolescenți responsabilitatea pentru soluționarea acestor probleme revine instituțiilor statului, instituțiilor internaționale, precum și fiecărui individ în parte.

În contextul în care cele mai multe probleme de mediu sunt cauzate de interese economice, este oarecum îngrijorător faptul că foarte puțini adolescenți cred că sistemul economic este o cauză a problemelor de mediu și că atribuie agenților economici o responsabilitate în general mai mică. Marea majoritate a adolescenților cred că măsurile actuale de protejare a mediului sunt insuficiente și cred că pentru o mai bună protecție a mediului e nevoie de educație de mediu, legi mai severe și aplicarea mai strictă a legislației.

Mai mult, o parte semnificativă a respondenților cred că educația de mediu e utilă sau foarte utilă, iar în cadrul cursurilor de educație ecologică și protecție a mediului ei ar prefera să facă drumeții, să discute cele mai recente știri de mediu, să vizioneze filme care abordează această temă sau să observe fauna.

Perspectiva majoritară este una negativă în ceea ce privește evoluția în viitor a stării mediului înconjurător. Cei mai mulți adolescenții sunt pesimiști cu privire la viitorul mediului. Însă, sunt și adolescenți care speră că educația de mediu, implicarea cetățenilor și a autorităților va produce efecte pozitive în viitor.

